

NTFR 2015/2637

Formeel belastingrecht

Stichting voor transcendente meditatie is geen anbi*Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 september 2015, 14/01142, MK I, Uitspraak Hof**ECLI:NL:GHARL:2015:6779**Belastingjaar/tijdvak: 2012**Wetsartikelen: Art. 5b, AWR; Art. 6.33, Wet IB 2001; Art. 16, Wet VPB 1969***Samenvatting**

Belanghebbende (een stichting) heeft volgens haar statuten als doel het scheppen van mogelijkheden voor minimaal vierhonderd personen om gezamenlijk tweemaal per dag het transcendente meditatieprogramma en TM-sidhiprogramma te beoefenen om op deze wijze een zodanige invloed uit te oefenen op het collectieve bewustzijn van de Nederlandse bevolking dat negatieve tendensen gaan verdwijnen. Per 1 juli 2012 is de anbi-status van belanghebbende ingetrokken. De rechtbank (Rechtbank Noord-Nederland 22 oktober 2014, nr. 13/282, NTFR 2014/2619) heeft het beroep van belanghebbende ongegrond verklaard. Het hof is van oordeel dat belanghebbende als anbi aan twee eisen dient te voldoen. In de eerste plaats dient uit de statuten en het rechtstreekse object van de feitelijke werkzaamheden te blijken dat belanghebbende rechtstreeks het algemeen belang beoogt (de kwalitatieve eis). In de tweede plaats moet

belanghebbende doen blijken dat de werkzaamheden feitelijk het algemeen belang dienen voor ten minste 90% (de kwantitatieve eis). Het hof stelt vast dat tussen partijen niet in geschil is – en het hof volgt partijen hierin – dat belanghebbende volgens haar doelstelling het algemeen nut beoogt en derhalve in zoverre aan de kwalitatieve eis voldoet. Het hof beoordeelt vervolgens of de feitelijke werkzaamheden op het realiseren van die doelstelling zijn gericht. Bij de door belanghebbende verrichte activiteiten, zoals het organiseren van bijeenkomsten, lezingen en seminars, staat volgens het hof primair de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemers voorop. Belanghebbende heeft de door haar gestelde positieve effecten op onder andere de (afname van de) criminaliteit, economische vooruitgang en de positieve ontwikkeling van de verkeersveiligheid, mede gelet op de gemotiveerde betwisting door de inspecteur, naar het oordeel van het hof niet aannemelijk gemaakt. Belanghebbende voldoet daarmee niet aan de kwalitatieve eis. De kwantitatieve eis behoeft mitsdien geen behandeling meer. Het beroep op het gelijkheidsbeginsel, waarbij belanghebbende een parallel trekt met instellingen die zich bezighouden met sociale woningbouw, de rooms-katholieke kerk en de orde van vrijmetselarij faalt. De eerste vergelijking is volgens het hof zowel feitelijk als rechtens geen gelijk geval en voor de overige vergelijking overweegt het hof dat belanghebbende niet aannemelijk heeft gemaakt dat zij een geloof of religie vormt. (Hoger beroep ongegrond.)

COMMENTAAR

MOLENAAR¹

Het valt niet mee voor de transcendente en transmissie meditatie, want na eerder Hof Amsterdam in NTFR 2015/2077 meent nu ook Hof Arnhem-Leeuwarden dat hiervoor niet de anbi-status kan worden gegeven. Naar mijn mening echter met een warrige uitspraak, die de Geefwet van 2012 miskent. Heel vreemd is dat bij deze stichting de feitelijke activiteiten weliswaar overeenkomen met het doel en de middelen van de statuten, maar dat de inspecteur en het hof vinden dat de statuten wél in het algemeen belang zijn en de feitelijke activiteiten niet. Dat is onlogisch en daarmee onbegrijpelijk. Verder ook hier wederom de miskenning van de volgorde dat de stichting haar activiteiten in het algemeen belang aanbiedt en dat het gevolg daarvan is dat particulieren er gebruik van maken en dus in hun persoonlijke belangen gediend worden. Als je oorzaak en gevolg door elkaar mengt, zoals het hof hier doet, is er natuurlijk niets meer in het algemeen belang, want particulieren maken overal gebruik van. Met deze benadering kun je de Geefwet van 2012 wel opdoeken, want dan kunnen alle anbi-beschikkingen ingetrokken worden. De Hoge Raad heeft in r.o. 3.3.6 van de uitspraak van 13 januari 2012, nr. 10/03464, NTFR 2012/158 het volgende bepaald: 'Omdat de feitelijke werkzaamheden van de Stichting onlosmakelijk zijn verbonden met haar doelstelling enig algemeen belang te dienen, moet in beginsel ook met betrekking tot die feitelijke werkzaamheden worden aangenomen dat zij het algemeen belang dienen. Dat daardoor tevens particuliere belangen gediend worden, doet daaraan niet af.' Andere rechters moeten wel naar deze richtlijn oordelen en niet zelf iets ontwikkelen. De particuliere belangen bij een stichting zijn die van de stichting zelf of van haar bestuursleden, maar niet die

van de gebruikers van de activiteiten. Bij een vereniging zal het ook om de belangen van de leden gaan, zoals in HR 12 oktober 1960, nr. 14.413 (BNB 1960/296 over studentenvereniging Minerva) is bepaald.

Erg warrig is verder wat het hof bedoelt met de beoordeling dat de woningen in het transcendente meditatiecentrum worden verhuurd tegen marktconforme prijzen. Waarom zou dat niet mogen, zeker niet als dit ook wordt genoemd in de statuten, die als algemeen nuttig zijn beoordeeld? Bedoelt het hof dat er commerciële tarieven worden gehanteerd? Dat hoeft helemaal niet bij marktconforme huurprijzen, want andere aanbieders zullen vooral woningstichtingen zonder winstoogmerk zijn. En voor commerciële tarieven moet helemaal niet naar anderen gekeken worden, maar alleen naar de eigen exploitatie, zoals in art. 1a, lid 5, Uitv.reg. AWR 1994 is bepaald. Volgens de Toelichting op de uitvoeringsregeling is er pas sprake van commerciële tarieven als de opbrengst daarvan de integrale kostprijs van de verrichte dienst te boven gaat teneinde een voordeel te behalen en de activiteiten daardoor structureel winstgevend te maken. Voor deze toetsing moeten subsidies, giften, legaten en dergelijke worden geëlimineerd. Hierover lees ik echter niets in deze uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden.

Bij elkaar mis ik een goede toetsing aan art. 5b, lid 3, AWR, waarin elf categorieën van algemeen nut worden genoemd. Deze stichting voor transcendente meditatie valt onder 'religie, levensbeschouwing en spiritualiteit' van onderdeel i en de memorie van toelichting biedt voldoende aanknopingspunten om haar de anbi-status te geven.

In mijn commentaar op de uitspraak van Hof Amsterdam in NTFR 2015/2077 schreef ik dat het hoog tijd wordt dat de Hoge Raad zich duidelijk uitlaat of deze benadering van de gerechtshoven wel de juiste is. De strijdigheden met de eerdere uitspraak van de Hoge Raad zelf en met de Geefwet mag niet in stand blijven.

Brondocumenten

- [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 september 2015, nr. 14/01142](#)

¹ Dr. D. Molenaar is werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.